

„Tiszta levegőt az utcákra”



Mit tesz a Levegő Munkacsoport a jobb levegőért?

Folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot és a döntéshozókat a médián és a honlapunkon keresztül a légszennyezéssel kapcsolatos veszélyekről és a beavatkozási lehetőségekről.

A KÖZLEKEDÉS OKOZTA LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSÉÉRT:

- Folyamatosan szorgalmazzuk, hogy hozzanak a fővárosban intézkedéseket a jogszabályokban előírt levegőminőség betartásáért.
- Fellépünk a tömegközlekedés jelentős javítása érdekében. Különösen fontosnak tartjuk a kevés pénzbe kerülő, de gyors eredményt hozó intézkedések mielőbbi meghozatalát: például buszsávok létrehozását (és szigorú betartatását!) és a közlekedési lámpáknak a tömegközlekedésre hangolását (amint ezt sok nyugat-európai városban teszik).
- Kampányt folytatunk, hogy a lakott területeken a korlátozzák nehéz tehergépkocsik forgalmát, továbbá, hogy úthasználati díjat vessenek ki a kamionokra (Svájchoz hasonlóan) és az így keletkező többletbevételt az úthálózat felújítására és a vasút fejlesztésére fordítsák.
- Követeljük a biztonságosabb kerékpározás feltételeinek megteremtését.
- Szorgalmazzuk a főváros teljes területét behálózó és a játszótereket, zöldterületeket (például parkokat, temetőket, erdőrészeket) összekötő gyalogos utak és zöldhálózat kialakítását.
- Küzdünk azért, hogy a főbb közlekedési útvonalak által határolt tömbökben, lakóövezetekben, gyermek-, sport-, oktatási és egészségügyi létesítmények közelében forgalomcsillapítást vezessenek

be, sétálóutcákat, játszóutcákat, 30 km/órás sebességkorlátozású övezeteket alakítsanak ki.

- Sürgetjük, hogy több európai államhoz hasonlóan (például Ausztria) adókedvezményekkel ösztönözzék a részecskeszűrők használatát.
- El kívánjuk érni, hogy számos nyugat európai városhoz hasonlóan itthon is magas parkolási díjakat vezessenek be a nem helyben lakók részére.
- Javasoljuk, hogy Budapesten is vezessenek be úthasználati díjat a város határán belépő gépkocsikra. (Londonban eleinte nagy volt az ellenállás, de sikertörténété vált a belvárosi torlódási díj bevezetése. Stockholmban hasonló intézkedés eredményeként 25 százalékkal csökkent a forgalom a belső kerületekben.)
- Sürgetjük az M0-s autópálya keleti szektorának (a Gödöllő felé vezető szakasznak) mielőbbi megépítését.
- Egyedi ügyekben tanácsot adunk, esetenként jogi segítséget nyújtunk a hozzánk forduló lakosoknak. (2004-ben több mint 2000 esetben fordultak hozzánk állampolgárok környezeti ügyekben, és minden alkalommal adtunk segítséget.)

A FŰTÉS OKOZTA LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSÉÉRT:

- Civil, illetve szakmai szervezetekkel, érdekelt vállalkozásokkal közösen tevékenykedünk azért, hogy a távfűtés árában és a szolgáltatás színvonalában versenyképessé váljon az egyedi gázfűtéssel szemben.
- Sürgetjük, hogy az önkormányzatok vezessenek be a távfűtés elterjedését segítő szabályozást.

- Szorgalmazzuk, hogy a lakossági fűtőkorszerűsítéseket, épületfelújításokat kamat- és adókedvezményekkel, vissza nem térítendő összegekkel valamint helyi tanácsadással támogassák.
- Azért tevékenykedünk, hogy szűnjön meg az a képtelen helyzet, hogy míg a gázárak támogatására 2005-ben 100 milliárd forint közpénz jutott, energiahatékonysági pályázatokra pedig megszűntek a források. Sürgetjük az újszerű, energiatakarékos megoldások és a megújuló energiát alkalmazásának támogatását.
- Azok számára, akiknek a mai energiaárak kifizetése is nehéz, szociális bérlakás- és rezsitámogatási programot tartunk szükségesnek.
- Szorgalmazzuk, hogy lakásépítési támogatást csak a köz érdekeit figyelembe vevő környezeti feltételekhez kötötten adjanak.
- Amennyiben szabálytalan égetésre érkezik panasz, Tanácsadó Irodánk a helyi jegyzőhöz, mint elsőfokú környezetvédelmi hatósághoz fordul.

AZ AVARÉGETÉS ÉS MŰANYAGÉGETÉS MEGSZÜNTETÉSE ÉRDEKÉBEN:

- Számos önkormányzat avarégetési rendeletének módosításában működünk közre, szorgalmazzuk az önkormányzatok komposztálási programjainak elindítását, mely a lakossági komposztálást támogatja.
- Lakossági ismeretterjesztő anyagot készítettünk a hulladékégetés káros hatásairól (ld. <http://www.levego.hu/konyvtar/olvaso/levego4.htm>).
- Szorgalmaztuk a visszaváltható csomagolóanyagok használatának elősegítését.

A KÖRNYEZETBARÁT TELEPÜLÉSRENDEZÉS ÉS –FEJLESZTÉS ÉRDEKÉBEN:

- Lakossági kérésre részt veszünk a kerületi szabályozási eljárásokban, lakossági fórumokon, terv-

egyeztetéseken, képviselve a környezeti érdekeket. Támogatjuk a helyi szervezetek, lakossági csoportok környezetvédelmi célú küzdelmét.

- Városklíma vizsgálatokat kezdeményezünk annak érdekében, hogy hitelt érdemlően tudjunk érvelni a beruházóknál, döntéshozóknál a környezeti szempontok figyelembevételéért.
- Kimutatásokat készítünk a döntéshozóknak a környezetre káros támogatásokról a környezetbarát magatartásra ösztönzés érdekében.

AZ IPAR OKOZTA LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSÉÉRT:

- Lakossági bejelentések alapján vizsgáljuk a szennyezéseket.
- Szorgalmazzuk az ipari légszennyező kibocsátások hatékonyabb ellenőrzését.
- Egyeztetünk a nagyobb gyárakkal a szennyezés csökkentése és megelőzése érdekében.
- Részt veszünk új létesítmények engedélyeztetési eljárásaiban, lakossági fórumok szervezésében.

MÉG MIT TEHET ÖN?

- Tájékozódjon! Ismerje meg a témával kapcsolatos különböző álláspontokat, és ennek alapján döntse el, kinek lehet igaza!
- Tájékoztasson! Írjon az újságoknak, telefonáljon a rádióknak, tévéknek, beszéljen önkormányzati, országgyűlési képviselőjével!
- Fogjon össze másokkal! Itthon és külföldön egyaránt egyre több civil szervezet dolgozik egy élhetőbb környezet, egy egészségesebb társadalom megteremtéséért. Keresse meg őket, ismerje meg programjaikat, lépjen be tagjaik sorába, anyagilag is támogassa őket!

A közúti közlekedés a legfőbb légszennyező

Mit tehet Ön?

- A benzinüzemű gépjárművek kipufogógázai önmagukban is egészségkárosítóak, de erős napfény hatására a talaj közelében még ózon is keletkezik belőlük, mely fokozottan veszélyes. Forgalmas utak, közlekedési csomópontok környékén élő gyermekeknél a légszennyező anyagok miatt akár 12-szer nagyobb a rák kialakulásának kockázata, mint a kisforgalmú utak mentén.
- Az európai városokban a dízel motorokból (kamionok, buszok, dízel autók) származó rákkeltő részecskeszennyezés jelenti a legnagyobb légszennyezési problémát.
- 2005-ben az eladott dízel autók száma több mint 50 százalékkal nőtt hazánkban

- Autó helyett használjon tömegközlekedést!
- Kerékpározzon, gyalogoljon, ha teheti!
- Írjon levelet az Európai Unió Bizottságához, kérve a határértékek betartatását! A formalevél letölthető honlapunkról: http://www.levego.hu/kiadvany/levego_panasz.rtf
- Ha mégis autót használ, úgy vezessen, és úgy tervezze meg az útvonalát, hogy minél kevesebb üzemanyagot használjon fel!
- Vásároljon helyi, illetve hazai árut, ezzel is csökkentve az áruszállítási igényeket!
- Dízel járművére szereltesse részecskeszűrőt, új járművet csak szűrővel vegyen. A korszerű részecskeszűrők valamennyi tartományban ki-szűrők a részecskék 99,9 százalékát!



A második legnagyobb légszennyező forrás a fűtés

- A fűtés adja Budapesten a levegőbe bocsátott porszennyezés 15%-át, a kén-dioxid 24%-át és a nitrogén-oxidok 7%-át.
- Az olaj- és különösen a szénfűtés tökéletlen elégés esetén rákkeltő korom kibocsátásával járhat.
- A távfűtés a helyi légszennyezés szempontjából kedvezőbb, mint a gázfűtés, mert az égéstermékek nem a sűrűn lakott, egyébként is szennyezett városrészekben, hanem azoktól távolabb, nagyobb magasságban kerülnek a levegőbe.

Mit tehet Ön?

- Tartsa, illetve tartassa karban a fűtőberendezéseit és kéményeit!
- A fűtési energia csökkentése érdekében szigetelje a lakása határoló szerkezeit!
- Sohase tüzeltlen műanyagot, vegyszerrel átitatott egyéb anyagokat!
- A távfűtést használóknak érdeke, hogy minél többen rákapcsolódjanak a rendszerre. Több fogyasztó kevesebb fajlagos állandó költséget és szennyezést jelent. Lépjen fel másokkal együtt a távfűtő rendszer és az épületek korszerűsítéséért!
- Nagy hidegben sem feledkezzen meg a megfelelő szellőztetésről (többször, de rövid ideig)!



Komoly egészségkárosító a kerti avar, a szemét égetése

- Nem is hinnénk, hogy 100 kiló avar elégetésével 134 millió köbméter levegőt garantáltan az egészségügyi határérték feletti részecske-szennyezéssel áldunk meg.
- Ha az avar közé műanyagok is kerülnek, akkor további rendkívül mérgező, rákkeltő, génkárosító anyagok is keletkeznek.

Mit tehet Ön?

- Komposztáljon! Az így visszanyert tápanyagok a növények számára újra hasznosíthatók.
- Műanyagzsákokban a kukák mellé helyezve a legtöbb szemétszállító elviszi a szerves hulladékot. Érdeklődjön a településén a helyi szabályokról!

A hanyag építési szabályozástól a város levegője elviselhetetlenné válhat

- A túlépítés, az átszellőző csatornák elépítése meggátolja a város jó átszellőzését.
- Magyarországon évente 40–50 napon alig van légmozgás. Forró nyáron és ködös időben különösen veszélyes a szennyeződés felhalmozódása.
- A városok körüli és a belső zöldterületek megszüntetésével csökken a párolgás, a légmozgás, és nincs, ami megkösse a szennyeződések.



Ipari létesítmények, műhelyek is erősen szennyezhetnek környezetünkben

Mit tehet Ön?

- Tegye zöldbbé a környezetét! Futtasson fel zöld növényeket a falakra, kerítésre!
- Lapostető szigetelésének felújításakor mérlegelje a zöldtető kialakításának lehetőségét! Csekély többletköltséggel jobb nyári hővédelmet és hosszabb szigetelési élettartamot is nyerhet.
- Tájékozódjon az önkormányzat szabályozási és fejlesztési elképzeléseiről!

- Jellemzően szennyező tevékenységek a külszíni bányászat, erőművek, cementgyárak, olajfinomítók, vegyiművek, papíripar, kohászat, hulladékégetés, építés.
- Esetenként a kis- és középvállalkozások is jelentősen szennyeznek (autófényező, öntöde, benzinkút, téglagyár, építkezés stb.).

Mit tehet Ön?

- Kérjen adatokat a közeli üzemek kibocsátásáról az önkormányzat jegyzőjétől vagy az illetékes környezetvédelmi felügyelőségtől (ipari kibocsátási adatok: www.kvvm.hu/eper)
- Folyamatosan naplózza a panaszait, pontos adatokkal, lehetőleg tanukkal, fényképfelvételekkel stb., hogy eljárás esetén hitelt érdemlően tudja igazát bizonyítani.
- Panasz esetén kérjen vizsgálatot és tájékoztatást a meghozott intézkedésekről.



„Tiszta Levegőt az utcákra”

Nyugat Európában átlagosan óránként hal meg egy ember asztmában. Egész Európában pedig évente közel 400 ezer ember idő előtti elhalálozását okozza a légszennyezés. Ez annyi, mint Debrecen és Pécs teljes lakossága.

Budapesten az elmúlt 25 évben a tüdőrákos betegek száma a háromszorosára, az asztmásoké a kilencszeresére nőtt. Egy átlagos magyar ember a jelenlegi terhelés mellett több mint egy évet veszít az életéből a PM10, azaz részecskeszennyezés következtében. Budapesten a várható életvesztés elérheti a három évet is. Ez egy átlag, ami azt jelenti, hogy egyes emberek például 15 évet is veszíthetnek az életükből, míg mások „csak” néhány hónapot.

A fővárosban 2004-ben 140, 2005-ben 163 napon át a légszennyező részecskék koncentrációja meghaladta az egészségügyi határértéket a belső kerületekben; a jogszabályok 35 ilyen nap után azonnali intézkedéseket írnak elő. A légszennyezésről, az országos mérőhálózat adatairól a www.kvvm.hu/olm honlapon tájékozódhat.

Kiadja a Levegő Munkacsoport • **ÍRTA:** Beliczay Erzsébet, Lenkei Péter, Simon Gergely

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Artistokrats Kft. • **FELELŐS KIADÓ:** Lukács András



LEVEGŐ MUNKACSOPORT

CÍM: 1465 Budapest, Pf. 1676 • **TELEFON:** (1) 411-0509, 411-0510 • **FAX:** (1) 266-0150 • **E-POSTA:** levego@levego.hu

HONLAPOK: www.levego.hu • www.lelegzet.hu • www.tiszta.levego.hu • www.levego.hu/pm10.htm

A kiadvány a NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM és a KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM támogatásával készült

2006. FEBRUÁR